

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.

0030 OSLO

Deres ref.
14/3850-2

Vår ref / Saksbehandler
15/193-5
Fanny Voldnes / tlf. 23064615

Dato:
16.01.2015

HØRING - OVERFØRING AV SKATTEOPPKREVINGEN TIL SKATTEETATEN

Finansdepartementet har sendt på høring forslag om endringer og overføring av skatteoppkreverfunksjonen (skatteoppkreving). Grunnlag for høringen er departementets brev av 1. desember 2014 samt utredning fra Skatteetaten om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten datert 24. november 2014. Høringsfristen er satt til 2. mars 2015.

Organisering av skatteoppkreverfunksjonen har vært til vurdering flere ganger tidligere, senest i 2007. Stortinget har alle ganger avvist å statliggjøre skatteoppkrevingen i Norge. Denne gang foreslås at antallet kontorer med skatteoppkreverfunksjon reduseres fra dagens 288 til 27. Skatteoppkreverfunksjonens hovedområder skatteregnskap, innkreving person/næring, arbeidsgiverkontroll samt informasjon er utredet hver for seg og er foreslått splittet og lokalisert ulike steder i landet.

Godt faglig arbeid med kvalifiserte ansatte nå og i fremtiden

Dagens organisering av skatteoppkreving har en meget høy innfordringsgrad. Dette skyldes i all vesentlighet en god dialog med skyldner med mulighet for fysisk oppmøte og nærkontakt. Personlig saksbehandling er vesentlig for et godt innfordringsresultat, samtidig med at skattyter opplever en god service og ser muligheten for å komme ut av sin vanskelige situasjon. Fremlagte forslag vil ikke videreføre denne muligheten.

Forslaget innebærer å skille skatteregnskapet fra de andre fagområdene. I dagens ordning har de fire områdene en komplementær funksjon. De utfyller hverandre og har gjensidig nytte av et tett og nært samspill i det daglige arbeidet. Det beklages at det i forslag til ny organisering ikke vil være mulig å videreføre dette.

Forslaget til organisering har allerede medført usikkerhet blant ansatte. Noen velger å søke annen jobb. Det er ofte de med høyest kompetanse og stor bredde i erfaring som på denne måten har mulighet vil sikre sin egen arbeidshverdag. Dermed tappes sektoren for god

arbeidskraft. Dette er en uheldig effekt av forslaget uavhengig av hva Stortingets vedtak måtte bli. En faglig svekkelse av sektoren bidrar ikke til å opprettholde høy innfordringsgrad, ei heller å bidra i kampen mot svart arbeid, som er en av målsettingene med forslaget som er ute på høring.

Skatteoppkreving i kommunalt perspektiv

De kommunale skatteoppkreverne er viktige også for god lokal økonomistyring. Skatteoppkreveren inngår ofte i det totale økonomiske fagmiljøet i kommunen, og bidrar med viktig kompetanse.

Løpende dialog i forhold til kommunens likviditet og vurdering av behovet for forskudd i forfallsmånedene er viktig for god kommunal økonomistyring. Denne dynamikken forsvinner ved en statliggjøring og vil vanskeliggjøre kommunens løpende oversikt over skatteinntektene. Den foreslåtte statlige styring på dette området vil gi den enkelte kommune mindre muligheter til god likviditetsstyring.

Erfaringen viser at gjennom skatteoppkreverne fanger kommunene opp avvik fra forventet skatteinntang langt raskere enn man klarer på nasjonalt plan. Dette gir kommunene mulighet til å justere driften tidligere enn om kommunene må vente på statens offisielle, justerte skattetall. Dette er særlig viktig for kommunene i perioder med sviktende skatteinntang og for kommuner i en vanskelig økonomisk situasjon.

Skatteoppkreverens rolle vil være av avgjørende betydning i mindre kommuner, hvor fagmiljøene innenfor økonomiområdet totalt sett ikke er store. Med høy kompetanse, god lokalkunnskap og et totalbilde på kommunen som helhet, vil det være viktig å beholde skatteoppkreveren der oppgaven løses lokalt.

For å fremme et av regjeringens mål med kommunereformen, robuste kommuner, vil forslaget om statliggjøring av skatteoppkreverrollen og flytting av oppgaver ikke bidra positivt til å nå dette målet.

Motregning – en mulighet

Motregning både for kommunen og for skatteregnskapet er ikke omtalt i fremlagt rapport. Særnamsmannsfunksjonen skal beholdes ved en lovendring i henhold til rapporten. Imidlertid vil muligheten til å dekke skattekrav ved å holde betaling for fakturert tjeneste til kommunen falle bort.

Disse ordninger har vært med på å få dekket inn både kommunale krav og skattekrav, og bidratt til å redusere utestående fordringer / restanser både for kommune og stat. Statens mulighet til å holde midler tilbake i kommunens fakturaer fra en skyldner vil forsvinne.

Begge disse to metoder for å dekke restanser vil svekke foreslått ordning.

Personalløpet

Ut fra rapporten som fremlegges er det umulig å finne hva som er konsekvensen på individ-, avdelings- eller enhetsnivå. Dokumentet skaper derfor uro.

Det sies også lite om de prosesser som skal gjennomføres, og i hvilken grad og hvem som får anledning til å bidra i dette arbeidet. Forutsigbarhet er en forutsetning for et videre godt samarbeid og en god prosess videre, uavhengig av hvilket vedtak som fattes i Stortinget.

Rapporten redegjør for antallet stillinger som skal reduseres på nasjonalt nivå. Reduksjon i stillinger og antall berørte person er svært ulikt, i det mange av oppgavene utføres av delte stillinger j.fr rapporten.

I forarbeidene til rapporten er det i liten grad lagt vekt på lokale forhold og detaljer fra den enkelte skatteoppgrever. Det er svært uheldig at dette ikke fremkommer i rapporten, og vanskeliggjør muligheten for å gjøre vurderinger.

Det forventes at det eventuelle videre arbeidet blir gjennomført med et partssammensatt utvalg. Det er viktig at det gjøres et godt detaljert kartleggingsarbeid i den enkelte kommune. Kartlegging av oppgaver og relevant formalkompetanse vil bidra til godt grunnlag for videre arbeid, og vil være en kritisk suksessfaktor for gjennomføring, både faglig og for enkeltindividet.

Fagforbundet krever at det opprettes et Samarbeidsutvalg etter samme mal som ble benyttet da Vergemålsreformen ble vedtatt (11.03.10) og innført (01.07.13). dersom det blir fattet et vedtak om overføring av skatteoppgreverfunksjonen til staten.

Lokalsamfunn

Forslaget innebærer at både små og store kommuner vil miste mange arbeidsplasser. Selv store kommuner vil stå uten fagmiljøer på skatteområdet. Igjen er dette ikke i samsvar med Regjeringens ønske om å styrke lokalsamfunnene og bygge opp under robuste kommuner med en reduksjon til foreslått nivå, både i forhold til antall stillinger og antall kontorer. Muligheten for å oppdage svart arbeid vil bli svekket når stedlige representanter for etaten ikke er i nærmiljøet. Med skattekontor kun på 27 steder vil dette gi økt mulighet for å starte virksomhet uten at skatteoppgreveren oppdager behovet for å gi informasjon og veiledning først etter lang tid. Jfr. avsnittet nedenfor om arbeidslivskriminalitet. Med dagens system kan tiltak iverksettes på et mye tidligere tidspunkt.

Ved sentralisering og lite personlig kontakt med skattytere blir mange henvendelser skriftlig. Dette krever mer av den enkelte enn ved et personlig fremmøte, og evnen til skriftlig formulering vil være vesentlig. Dette svekker de svake i samfunnet, og vil ikke være positivt sett i et lokalt perspektiv. Det vil gi skattytere som tapere, uten at saken i seg selv er av en slik art.

Distanse mellom beslutningstaker og skattyter vil også svekke rettssikkerheten til den enkelte skattyter. Dagens ordning med utskrivning og innfordring av skatt fra ulike enheter oppfattes som rettferdig.

Det hevdes i rapporten at mange av skatteoppkreverens oppgaver er rutinemessige, og utføres etter gjeldende regelverk. Erfaring tilsier imidlertid at det motsatte er virkeligheten og at dagens oppgavefordeling på en god måte ivaretar begge sider.

Arbeidsmiljøkriminalitet og sosial dumping

De kommunale skatteoppkreverne er også en viktig samarbeidspartner for et seriøst arbeidsliv og i kampen mot arbeidsmiljøkriminalitet og annen kriminalitet. Som beskrevet i avsnittet over, arbeides det tett med de lokale NAV-kontorene for å hindre ulovlige utbetalinger av trygd, og det arbeides tett med lokalt arbeidstilsyn, politi og rettsvesen i saker hvor det avdekkes arbeidsplasser med ansatte uten arbeids- og oppholdstillatelse. I konkurssaker jobber de kommunale skatteoppkreverne med bostyrer for å få på plass riktig lønnsinnberetning, i tillegg til at nye bedrifter raskt fanges opp av de kommunale skatteoppkreverne for råd og veiledning. Forslaget om å statliggjøre skatteinnkrevingen vil kunne resultere i mer svart økonomi. Mange kommuner, blant annet Oslo, har hatt flere vellykkede tiltak hvor de har økt ressursene innenfor kontrollarbeidet, og fått gode resultater ved økt skatteinntang.

Oppsummering

Fagforbundet finner ikke å kunne støtte forslaget om overføring av skatteoppkrever – funksjonen.

Utredningen bærer preg av ensidig argumentasjon for statliggjøring. Det er få vurderinger knyttet til de negative konsekvensene i forslaget og fordeler med dagens organisering. Dette svekker utredningens troverdighet og fører til mangelfull mulighet for en helhetsvurdering.

Rapporten omhandler ikke forhold knyttet til ”konkurransen” om de skattekrone som kommer inn. Det vil kunne være divergens i de foreslåtte innfordringsmiljøene dersom en og samme person skylder personlig skatt og firmaskatt. Dette forholdet vil også gjøre seg gjeldende når det gjelder motregning. Dette er en mangel ved fremlagt rapport.

Store verdier er på spill. Selv med en liten reduksjon i innfordringsgraden, vil dette gi store økonomiske utslag på nasjonalt nivå. Det mest kritiske ved endring i ordningen er at skattyteren kan miste troe på det norske innfordringssystemet som igjen kan medføre redusert skattemoral.

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Mette Nord
(sign)
leder

